

FOLKET I BILD

EXIT FÖRSVARET – ENTRÉ NATO

VÄLKOMMEN TILL *DANDERYD*

SAGAN OM BAJEN FANS IF

fibtre2009

FIBSverige

NÄR FANSEN INTOG ISEN

– sagan om Bajen Fans Hockey

BAJEN FANS IF ÄR EN klubb som drivs av fans, för fans. De menar att Hammarby hockey under de sista åren inte lyssnade på supportrarna. Ett problem de menar genomsyrar dagens ishockey överlag. Men nu är det de själva som bestämmer dagordningen.

MATTIAS BJÖRKLUND TEXT **JULIA WAGNER** BILD

Att börja om från början är inte alltid av ondo. Bara hjärtat är med. Efter Hammarby hockeys omkullåkning våren 2008 tog handlingskraftiga fans kommandot över klubben. En bra bit från Vip-lounger och klapphattar, i en liten ishall på Södermalm i Stockholm har **Bajen Fans IF** startat om i division fyra. Här tänker ärrade veteraner, engagerade supportrar och en tårögd tränare ta laget tillbaka till hockeys hetluft.

► **E**n påpälsad bandypublik strömmar genom insläppet till Zinkensdamms Idrottsplats. Om tjugofem minuter ska de grönvita bandykrigarna göra upp med Bollnäs om vem som tar med sig två viktiga poäng i kampen om en bra placering i Elitseriens slutspel. Strax innanför Zinkens entré förbereder sig även Bajen Fans Ishockeyförening ordförande Jakob Uddeholt för ett viktigt uppdrag. Han tar ett stadigare tag om sina flyers med stelfrusna fingrar och söker folks blickar. Trots kylan har Jakob inga problem att hålla leendet uppe mot dem han möter.

– Hej, du kommer väl på Bajenkvällen på Hovet den tjugonde, säger han till en förbipasserande och förklarar att det är Bajen Fans IF:s avslutningsmatch som avses.

Jakob tänker inte missa en sekund av kvällens bandymatch men nummer ett för honom just nu är att omstarten av ett av Sveriges klassiska hockeylag.

Åtta gånger hann Hammarby Idrottsförening med att bli svenska mästare i ishockey innan allt tog slut i en konkurs den 22 april 2008. Egentligen var konkursen inte oväntad. Under den sista säsongen kunde man läsa om spelare som åkte runt i lappade matchtröjor inför en hemmapublik som en bra kväll bestod av 300 personer. När spelare och ledare spreds för vinden efter nedläggningen stod dock fansen kvar. Fans som vägrade ge upp och som ville starta något eget, ett lag av fans för fans där Hammarby och inte pengarna var i centrum. Redan i bussen hem från bortamatchen i Ängelholm mot Rögle då konkursen var ett faktum såddes fröet till det som till slut skulle bli Bajen Fans IF.

ISHALLEN på Zinkensdamms IP intas två gånger i veckan av Bajen Fans Hockey.

Väl hemma från Skåne började fansen arbeta direkt. En interimstyrelse bildades fram tills dess att föreningens första styrelse valdes i slutet av juni. Jakob fick frågan om att bli dess ordförande, något han inte lade mycket betänketid på. Istället lade han C-uppsatsen i samhällsplanering i frysboxen och tog ett extrajobb på en auktionsfirma för att kunna finansiera sitt engagemang i klubben. Att han blev tillfrågad tror han själv handlar om sin långa bakgrund som engagerat fan.

– Mitt kontaktnät är brett och omfattar alla fansgrupperingar. Det stämde bra ihop med att vi vill engagera så många som möjligt i det yttersta som gäller klubben.

Helt olikt gamla Hammarby hockey, enligt Jakob.

– På slutet var det en liten styrelse som drev igenom alla beslut utan att lyssna på supportrarna.

Nu hade den nya klubben istället en styrelse med fans på alla positioner.

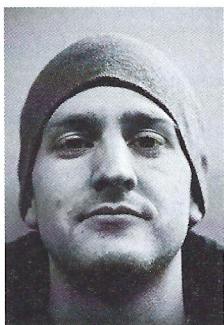
Det fanns bara ett litet problem – man hade inget lag att ställa på isen och inte heller någon tränare.

En sportgrupp bildades för att lösa uppgiften och den 28 juli blir anfallaren och Hammarbysupportern Jimmy "Cascarino" Pärsson den förste att skriva på för det nybildade laget.

Klassisk mark används vid kontraktskrivningen och solen såg till att lysa över restaurang Gröne Jägarens uteservering när den första historiska namnunderskriften var ett faktum.

Efter att fem veteraner från Hammarbys sextio, sjuttio- och åttiotal skrivit på, är det dags för ett upptaktsmöte den 17 augusti. Många känner igen den glasögonprydda mannen som under mötet eftertänksamt lyssnar på styrelsens redogörelse för hur arbetet med föreningen fortskrider.

Efter mötet frågar mannen med glasögonen om det kunde vara intressant ifall han skulle hjälpa till som tränare.

»Vi tänker inte i första hand på att tjäna pengar. Alla ska ha råd att titta och vi vill inte utestänga någon.« JAKOB UDDEHOLT, ORDF BAJEN FANS IF.

Jag frågar Jakob om värvningen av Tommy Boustedt är klubbens viktigaste. – Ja det är det, tillsammans med veterarna. Utan dem hade vi inte kommit så långt som vi gjort nu.

Att få ombord Tommy Boustedt på Bajenskutån blir en supervärvning för Bajen Fans IF på flera sätt. Dubbla SM-guld och arbete som biträdande förbundskapten under fem VM-turneringar och två OS er förstås ovärderliga meriter.

Men ännu viktigare är ändå hans Hammarbyhjärta och att han 1983/84, som rekordung tränare, lotsade Hammarby till elitserien.

Om Tommy Boustedt tror på fansens vision, vem ska då kunna tvivla?

Jakobs flygblad går åt i lika snabb takt som läktarutrymmet minskar på Zinken. En styrelsekollega kommer förbi och Jakob bekräftar att hyran för Hovet under match-avbrytningarna är betald.

Klubben hoppas på två tusen besökare till avslutningsmatchen, i så fall svenskt publiksrekord för en match i division fyra. Men än viktigare. Med en publiksuccé finns värdefulla tusenlappar inom räckhåll, pengar som ger mer istid och en grundplåt för vidare satsning uppåt i seriesystemen. För sportsligt sett är målen satta för den stora storklubben.

– Det är att vinna serien varje år. I alla fall i division två, säger Jakob.

Men division två ligger flera år bort.

Bajen Fans IF verkar i nuet. Det första delmålet för klubben blev segern i division fyra, vilket gör att avslutningsmatchen inte blir någon nagelbitare för klubben. I stället kan man kosta på sig att fira.

Men något kort i baren blir det knappast. En av föreningens kypäckare har sedan starten varit att småländskt hålla i pengarna.

– Vi måste hålla nere kostnaderna. Det är viktigast, säger Jakob.

Meningen låter som ett mantra och under de veckor vi följt Bajen Fans IF har denna mening använts av allt från spelare till souveniransvariga. Det är antagligen ett av de bästa mantran man kan ha i en

»När vi spelade på Kärrtorps uterink var det så mycket pyroteknik att matchen fick flyttas fram i tio minuter.«

TOMMY BOUSTEDT, TRÄNARE BAJEN FANS IF.

idrottsförening 2008. Hockeykollegorna i Malmö IF samt Redberglids IK och IFK Motala balanserar alla på konkursens brant.

Hittills har Bajen Fans IF gjort ekonomiläxorna och stor kreativitet har lagts på sponsorsjakt. Via hemsidan kan fans och företag sponsra allt ifrån matchpuckar till enskilda spelares utrustning. Vill någon sponsra Peter Nilssons hjälm är det bara att mejla. Resultatet har blivit att de nya matchdräkterna, är lika fullproppade med logotyper som hos vilket elitserielag som helst.

Och trots att Bajen Fans spelar gratis för sin publik och fiket som serveras i periodpausen har humana priser går föreningen runt och lite mer därtill. Jakob menar att det just är det som är poängen med klubben.

– Vi tänker inte i första hand på att tjäna pengar. Alla ska ha råd att titta.

Men samtidigt inser han att spel högre upp i seriesystemet innebär fler kostsamma bortaresor och fler träningstider som ska finansieras.

– Ska vi fortsätta klättra i framtiden och kanske avlöna spelare, så måste större sponsorer till, säger Jakob. Då tror jag att företag som Folksam och HSB som har traditioner av samarbete med idrottsrörelsen skulle vara perfekta.

Hur skulle ni ställa er till att ett företag vill sponsra er med miljonbelopp mot att de får styrelseposter vid en bolagsstyrelse av föreningen?

– Det beror på vilken styrelse vi har. Kanske kan det bli som i Hammarby fotboll

(amerikanska AEG äger 49 procent av klubben) men det kommer alltid att finnas en stor vaksamhet bland supportrar och i styrelsen mot att kommersiella intressen inte får för mycket makt.

Förutom ekonomin är även återväxten av spelare i fokus för klubben. När Hammarby Hockey gick i konkurs tappade man ungdomsspelarna till andra klubbar. Inom en snar framtid finns därför planer på bildandet av ett nytt juniorlag. Men Bajen Fans vill även ge fler knattar möjligheten att spela ishockey.

– I höst tänker vi starta en hockeyskola där det inte ska kosta så mycket att vara med. Vi satsar på lokal förankring på Södermalm och i närförort. Vi tänker också bygga upp en bank med bra hockeyledare som jobbar ideellt snarare än att ha ett fåtal ledare som får ersättning.

I princip all Jakobs lediga tid går åt till jobb med Bajen Fans IF.

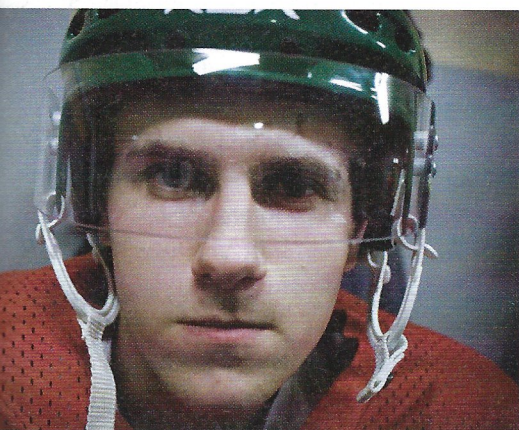
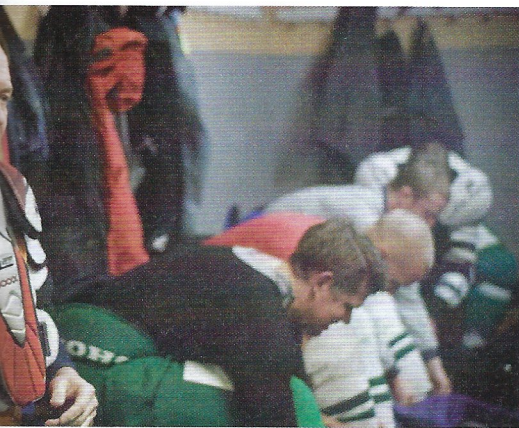
– Alltså jag har ingen hobby. När jag inte jobbar med Bajen så försöker jag att inte göra någonting alls.

Antagligen en sund inställning om man inte vill sluta som utbränd föreningsarbetare.

Men han är snabb att framhålla kollektivet. Och om en kraft som ständigt finns där.

– Dynamiken i den här klubben är unik. Vi är en blandning av hard core-supportrar, hockeykunnigt folk och gamla spelare. Vi lär oss av varandra hela tiden och den här sammansättningen av folk gör att det är lättare att jobba mer. På ett sätt känns det

FIBsverige

Bajens nationalsång "Just idag är jag stark" sjungs inför varje hemmamatch som Bajen Fans IF spelar.

som en liten revansch mot dem som inte trodde att fans skulle kunna vara med och skapa det här. Allt är inte svart eller vitt, säger Jakob.

Ett femtiotal puckar ligger utspridda över Hovets is efter en träning. Med en vit plasthink samlar svenska ishockeyförbundets utvecklings- och landslagschef och Bajen Fans huvudtränare, tålmodigt in gummitrissorna. Någon vecka senare vid en träning i Zinkens ishall uttrycker Tommy skälet till att han tog uppdraget som grönvitt coach och puckinsamlare.

– Det är mitt sätt att betala tillbaka allt som jag fått av Hammarby, säger han och berättar om sin egen grönvita uppväxt. Om en hockeytokig familj som åkte landet runt för att följa Bajens öden och äventyr på sextioalets uterinkar. Och om en far som la ner sin själ i en förening och dess framtid, ungdomsspelarna.

– Pappa var ungdomsansvarig i Hammarby hockey och la säkert ner 100 timmar i veckan. Så det jag gör här är inte mycket i jämförelse, säger Tommy och beskriver sin lön för mödan.

– Den uppskattning du får från publiken här är den bästa belöningen du kan få. När vi spelade på Kärrtorps uterink var det så mycket pyroteknik att matchen fick flyttas fram i tio minuter, säger Tommy som efteråt tackade fansen för stöttningen med tårar i ögonen.

– Det är speciellt med Hammarby. Det är arbetarklassens lag och har alltid betytt mycket för människor som inte alltid haft det så lätt. Då är det klart att det blir mer känslor än när Elfsborg eller nåt annat brödgäng spelar.

Jag frågar honom vad som blir viktigast i framtiden för att föreningen ska bli fortsatt framgångsrik.

– Det gäller att hitta spelare som har ett hjärta som bultar för Hammarby, säger han. Men tränare och spelare som vill spela hockey går alltid att hitta. Om jag är kvar är inte det viktigaste för fortsättningen. Det viktigaste är att personer som Jack Persson, vår lagledare, och Monica Willberg orkar. Utan dem skulle inte det här fungera en halv dag.

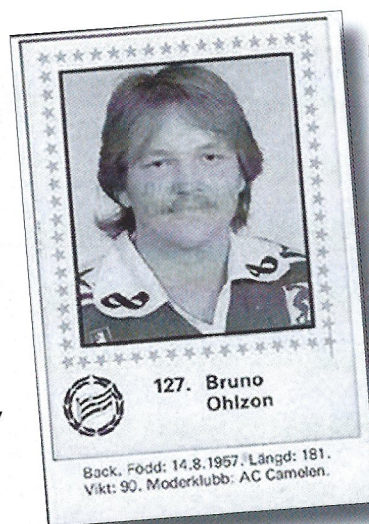
Det är drygt en timme kvar till match i Zinkens ishall, en slipmaskin skriker bortåt korridoren och några av spelarna i Bajen Fans IF stretchar lugnt utanför omklädningsrummet. Materialförvaltare Monica Willberg har däremot slängt i högsta växeln för länge sen. Hon svischar mellan trunkar med matchkläder och ett tvärställt bord i slutet av korridoren där frukt och kaffe ska finnas till hands för fikasugna.

– Hej, är ni publikvärdarna? frågar hon två unga killar som klivit fram. Vad bra. Jackorna ligger här och så kan ni två hinkar att samla inträdet i.

Grabbarna sneglar på godsakerna men Monica prioriterar snabbt.

– Bär ni de där grejerna till min bil och hänger upp flaggan i hallen så kan ni ta kaffe sen. Ok?

Över en kopp berättar hon att hennes

Bruno Ohlzon säsongen 1984/85. Då hockeybild – i dag lagkapten.

matchuppladdning började kvällen innan hemma i Tyresö. Då fick hon ett SMS med laguppställningen. Utifrån det packade hon sedan ner matchtröjor, damasker, strumpor och mycket mer. Det är ingen slump att Monica rattar en Renault Kangoo, en skåpbil.

– Efter matcher och träningar är det så mycket tvätt att jag får hänga den i hela lägenheten, säger Monica som även diskar vattenflaskor och lagar trasiga matchkläder.

Monicas fritid tillägnas Bajen Fans. Förutom att köpa in allt förbrukningsmaterial till laget och all fika som säljs under matcherna, hjälper hon dessutom till i föreningens souvenirgrupp med leveranser från leverantörer. Ändå stannar det inte där. Monica var ett av fansen som fanns ombord på bussen där idén om en egen klubb kläcktes och kände direkt att hon ville hjälpa till. Efter ett historiskt första årsmöte blev hon Bajen Fans IF:s första kassör. Att det är så kul är främsta anledningen till att hon lägger så mycket tid på klubben.

– Det är underbara grabbar i laget och man får så mycket uppskattning för det man gör, säger Monica. Bara att få höra "fan vad gott tröjorna luktar", är värt allt jobb.

Monica Willberg gör en dryg arbetsdag varje gång Bajen Fans spelar. Efter match samlar hon ihop all utrustning, trycker in den i bilen och tar sikte på Tyresö. Är klockan inte mer än nio när hon är hemma blir det ett par maskiner innan hon släcker för natten.

– Om tre år kan ni vara tillbaka i division ett. Orkar du fortfarande vara med då?

– Det är klart! När vi har kommit så långt har jag all tid i världen för då är jag pensionär, säger Monica.

När jag ställer samma fråga till en annan kugge i Bajen Fans maskineri, tio år yngre än Monica, får jag ett helt annat svar.

»Efter matcher och träningar är det så mycket tvätt att jag får hänga den i hela lägenheten.«

MONICA WILLBERG, MATERIALFÖRVALTARE, KASSÖR OCH MYCKET MER I BAJEN FANS IF.

PÅ VÄG MOT TREAN. Även om vissa av spelarna inte är direkt purunga, lagets älderman Jan-Åke Ek fyller snart 58 och flera andra är över 50, besitter laget kvaliteter som tål bättre motstånd än vad motståndarna i fyran kunde bjuda på.

– Jag tänker inte så. För mig är det minut för minut, byte för byte. Allt kan ta slut i nästa sarghörna, säger han som var hockeyspelare 1984/85, för nästan 25 år sedan när Bajen senast spelade i högsta serien.

För i sagan om Bajen Fans IF verkar allt möjligt. Bruno Ohlzon är lagets 52-åriga lagkapten och var en av spelarna som tillsammans med Tommy tog Hammarby till Elitserien 1983/84.

Men allt har sitt pris. Nu i slutet av säsongen är han en av få veteraner kvar.

– En har pajat foten, ett par revben har gått på en annan och så har en kille fått lite problem med hjärtat.

Men det är det ändå värt enligt Bruno som menar att inställningen nu varit lika målinriktad som hos vilken toppklubb som helst: Klubbens och lagets gemensamma mål var att vinna serien direkt trots ett helt nykomponerat lag.

– Med de här spelarna skulle vi bara göra det. Samtidigt var det tre lag som gick för serie seger. Då är det riktigt skönt att klara av det, säger Bruno som menar att det har varit speciellt att dra på sig Bajen Fans-tröjan.

– Laget betyder mycket för väldigt många människor, säger Bruno som menar att styrkan i laget finns i klubbens rötter. Det är där nyckeln till framtida framgång finns.

– Det finns en väldigt stark sammanhållning i klubben som är ganska unik. Hammarbyfanstraditionen och den breda basen av ideellt engagerade anhängare blir oerhört viktig i framtiden. Det som vi gör här går inte att göra var som helst.

Även om legendarer skulle lägga av sitter Bajen Fans framtid strax intill i omklädningsrummet, beredd att axla ansvaret.

– Jag var trött på hockeyn och laget jag spelade i. Men sen fick jag träna lite med Bajen Fans eftersom brorsan spelade här. När de sen frågade om jag ville spela så tvekade jag inte en sekund att tacka ja, säger Andras Köhler, 19 år som anslöt till laget när slutspurten i serien inleddes och veteranerna började gå sönder.

För en bajare som Andreas är det flera önskingar som gått i uppfyllelse den senaste tiden.

– Det är häftigt att spela för den här klubben. Sen trodde jag aldrig att jag skulle spela ihop med Bruno.

Det är fredagen den 20 februari, slutsignalen på Hovet ljuder och svettiga, grönvita spelare som för sex månader sen inte visste att de skulle ingå i samma lag, kramar om varandra. Bajenkvällens huvudnummer, matchen mellan Bajen Fans IF och Flemingsberg, slutar 7-1 men sällan har siffror känts så oviktiga. Andra händelser har lättare att fastna; 86-åriga Rolf "Mackan" Pettersson, spelare 1951 när Hammarby senast tog SM-guld i ishockey har gjort nedsläpp. Bajens nationalsång "Just idag är jag stark" har sjungits så Hovets metallfolieinklädda rör skallrat som höstlöv. Och rekord har slaktats. Tio dagar tidigare drömde en ordförande om två tusen betalande åskådare. Nu har fyratusentvåhundra tjugotre personer sett en division fyra-match i ishockey. Bajens ismaskin har åter fått upp farten och Bruno Ohlzons ord ekar i minnet: Det vi gör här går inte att göra var som helst.

MATTIAS BJÖRKLUND ÄR FRILANSJOURNALIST: M@MATTIASBJORKLUND.COM.
JULIA WAGNER ÄR FOTOPRAKTIKANT PÅ FOLKET I BILD.